

# Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka“ wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik“, „Robotnik“, „Dobra Gospodyni“, „Śmiech“, „Przyjaciel Młodzieży Gość Świąteczny“ i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnikiem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł.

w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów nól. w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara meryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Nakład drugi po konfiskacie

Na wtorek, 17-go grudnia 1935 r.

Nakład drugi po konfiskacie

## Rezolucje uchwalone na Kongresie Stron. Ludowego w dniu 8 grudnia 1935 r. w Warszawie

### REZOLUCJE POLITYCZNE.

Rezolucyj politycznych ze względu na cenuryalne podać nie możemy. Wyjaśniamy tylko, że rezolucje te określają stosunek jaki zajmuje Stronnictwo Ludowe w odniesieniu do sytuacji wewnętrznej kraju i systemu rządzenia.

W zakończeniu rezolucje polityczne mówią, że ponieważ w ramach dotychczasowego systemu rządzenia trudności polityczne i gospodarcze nie dadzą się usunąć, przeto Kongres S. L. ustosunkowuje się opozycyjnie do obecnego rządu.

### REZOLUCJE GOSPODARCZE.

- rozwiązanie karteli i innych zmów, obliczonych na wyzysk
- obniżenie cen artykułów przemysłowych skartelizowanych, taryf kolejowych oraz świadczeń publicznych i ubezpieczeniowego do obecnego poziomu cen produktów rolnych,
- obniżenie w tym samym stopniu długów rolniczych, powstałych przed kryzysem,
- ustalenie minimalnych cen na najważniejsze produkty rolne.

Kongres stwierdza, iż ostatnie obniżki artykułów nie przywracają równowagi cen.

3. Niezbędne jest wydanie tymczasowych zarządzeń, mających na celu:

- rozszerzenie 3-letniej karencji także na długi — zaciągnięte przez drobne rolnictwo w instytucjach kredytu zorganizowanego (bankach, kasach),
- wstrzymanie egzekucji u drobnych rolników za zaległe raty oddłużeniowe oraz świadczenia publiczne i ubezpieczeniowe.

4. Koniecznym jest stworzenie specjalnego funduszu pożyczkowego dla umożliwienia drobnym rolnikom natychmiastowego spłacenia t. zw. pożyczek sąsiedzkich oraz działów rodzinnych.

5. Dla doraźnego ulżenia nędzy wielkich rzesz bezrobotnych i małorolnych należy:

- rozszerzyć działalność Funduszu Pracy przynajmniej w połowie na teren wsi,
- uruchomić roboty publiczne, w pierwszym rzędzie meljoracje, mające na celu zagospodarowanie nieużytków,

e) rozparcelować między bezrolnych i małorolnych majątki, będące w rękach państwa oraz przejąć na tenże cel majątki obszarnicze, zalegające z podatkami i długami w bankach państwowych.

6. Kongres S. L. uważa, że forsowanie deficytowego (nieopłacalnego) wywozu zagranicę, wymagającego od społeczeństwa trwałego dopłacania do wywożonych towarów jest sprzeczne z interesem gospodarczym kraju, albowiem prowadzi nieuchronnie do ubożenia społeczeństwa i kurczenia się konsumpcji wewnętrznej.

To też polityka gospodarcza państwa i umowy handlowe przez państwo zawierane zmierzać powinny do stopniowego zahamowania nieopłacalnego wywozu. Równocześnie dla zapewnienia równowagi bilansu płatniczego Polski należy:

- zahamować przywóz artykułów zbytku oraz tych produktów rolnych i przemysłowych, które są lub mają być wytwarzane w Polsce,

b) wydać obywatelom polskim zakaz lokowania kapitałów zagranicą.

e) przeprowadzić układy z wierzycielami zagranicznymi w sprawie zmniejszenia oprocentowania pożyczek, zaciągniętych przez państwo, samorządy i instytucje publiczne oraz w sprawie spłacania rat towarowymi.

7. Ze względu na całkowite wycieńczenie płatników, Kongres S. L. domaga się jaknajdalej idącej oszczędności w wydatkach publicznych, a w szczególności:

- zmniejszenia aparatu biurokratycznego tak państw. jak samorządowego przez odciążenie tak państwa, jak samorządów od zbędnych czynności,
- dalsze obniżenia poborów dygnitarskich,
- zakazu łączenia stanowisk opłacanych bezpośrednio lub pośrednio z funduszy publicznych,
- zmniejszenia funduszy dyspozycyjnych i reprezentacyjnych o 50 proc. oraz ilości samochodów rządowych,
- powołania młodych emerytów spowrotem do służby na otwierające się posady.

8. Upatrując w rozwoju spółdzielczości jedną z dźwigni naprawy gospodarczej, Kongres uważa za niezbędne zwolnienie spółdzielczości od nadmiaru ingerencji państwa i nacisku biurokracji.

9. Kongres S. L. uznaje konieczność podjęcia akcji, zmierzającej w kierunku zorganizowania na zasadach spółdzielczych zbytu produktów rolnych, przetwórstwa, wspólnych zakupów itp., jakoteż ruchu oświatowo-rolniczego i zawodowego.

Kongres S. L. poleca swoim władzom wkonawczym powołać do życia specjalną komisję gospodarczą oraz upoważnia Naczelny Komitet Wykonawczy do określenia i ustalenia stosunku Stronnictwa Ludowego do działających na terenie wsi niezależnych organizacji gospodarczych.

Takie komisje winny powstać przy zarządach wojewódzkich S. L.

Oprócz powyższych uchwalono szereg drobnych rezolucyj w sprawach gospodarczych.

### Sytuacja polityczna w Czechosłowacji

Donosiliśmy już o tem, że prezydent Republiki Czechosłowackiej T. Masaryk ma ustąpić. Specjalna ustawa miała go mianować dożywotnim prezydentem i nadać mu tytuł „prezydenta-oswobodziciela“.

Następcą T. Masaryka miał zostać obecny minister spraw zagranicznych dr. Benesz.

Prezydent Masaryk dotąd nie ustąpił, gdyż sytuacja wewnętrzno-polityczna zaostrzyła się.

Katolicka partja ludowa złożyła kategoryczny sprzeciw przeciw kandydaturze Benesza, grożąc bojkotem przygotowanej ustawy, przewidującej wybór Benesza na prezydenta republiki. Ustawa ta miała być uchwalona w najbliższy czwartek.

Czeskie partje koalicyjne doszły do przekonania, że mimo usilnych

zabiegów nie można w żaden sposób osiągnąć porozumienia co do ugody na kandydaturę Benesza na stanowisko prezydenta republiki ze strony czeskich partyj.

W związku z tem premier Hodža zwołał w środę w południe nadzwyczajną radę ministrów, podczas której oświadczył, że sytuacja wewnętrzno-polityczna zaostrzyła się obecnie w Czechosłowacji w związku z opozycją przeciw Beneszowi, jako kandydatowi na prezydenta republiki tak dalece, że gabinet nie może przyjąć na siebie odpowiedzialności za przyszły rozwój wypadków.

Z tego powodu rząd Hodży podał się do dymisji, o czem powiadał prezydent Masaryk. Prezydent Masaryk dymisji gabinetu premiera Hodży nie przyjął.

### Spisek komunistyczny w Jugosławii

W stolicy Jugosławii policja polityczna wykryła dwie wielkie organizacje komunistyczne, które przygotowywały zamach stanu w Jugosławii i zamierzały zgładzić obecnego regenta, księcia Pawła. Podobno do spiskowców należało bardzo wielu byłych oficerów carskich, których w Jugosławii przebywa wielka ilość.

Organizacje spiskowców posiadały własne radiostacje krótkofalowe. Policja przychwyciła wymianę depesz między temi stacjami i w ten sposób wpadła na trop spisku.

Aresztowano dotąd 114 uczestników spisku, w tem 28 kobiet.

# Niestychane propozycje pokojowe

Obok wysiłków zdążających do spowodowania zaprzestania działań wojennych na froncie abisyńskim, a prowadzonych przez Ligę Narodów względnie komitet 18-tu Ligi, stale pracują jeszcze nad przywróceniem pokoju w Afryce wielkie mocarstwa europejskie — Francja i Anglja. W ostatnim czasie prowadzone były stale rozmowy między premierem rządu francuskiego Lavalem a ministrem spraw zagranicznych Anglji sir Samuelem Hoare, nad znalezieniem warunków na podstawie których mogłyby być wszczęte rokowania pokojowe między Włochami i Abisynją.

Po długotrwałych naradach ustalono wreszcie warunki, jakie mają być zaproponowane Mussolinemu i Abisynji. Warunki doprawdy osobiwe i niestychane, a mianowicie proponujące rozbiór Abisynji. Ustalono więc, by przyznać Włochom wschodnią część prowincji Tigre za ęta obecnie przez wojska włoskie, część prowincji Danakil, całą prowincję Ogaden (na południu) wraz z przylegającymi prowincjami Bala i Borau. Ogółem propozycja francusko-angielska proponuje przyznanie Włochom około 150 tysięcy klm. kwadratowych powierzchni.

Wzamin za to proponuje się oddanie Abisyńczykom portu As-sab, leżącego nad brzegiem morza czerwonego i wąskiego korytarza prowadzącego od tego portu do terytorjum Abisynji. Jednym słowem francusko-angielska propozycja chce zrobić prezent z wielkiej części Abisynji napastniczemu Włochom i skrzywdzić chce napadniętą Abisynję nie pytając się zupełnie o zdanie Abisynji.

Zgoda Anglji na dokonanie rozbioru Abisynji wywołała wśród stronnictw parlamentu angielskiego i wśród prasy wielkie wzburzenie. Gazety nie tylko opozycyjne, ale i nawet prorządowe ostro występują przeciwko tym propozycjom. No i rzeczywiście, Liga Narodów uznała i napiętnowała Włochy jako napastnika, uchwaliła środki represyjne przeciwko Włochom, aż tu nagle dwa najpotężniejsze państwa Ligi uchwalają propozycje ugłaskania łupieskich Włoch, kosztem rozbioru napadniętego.

Propozycje pokojowe zostały już zokomunikowane oficjalnie rządowi włoskiemu i abisyńskiemu.

Z kół oficjalnych Abisynji donoszą, że rząd abisyński nie przyjmie propozycji francusko-angielskich i nigdy nie zgodzi się na żadne propozycje idące w kierunku uszczuplenia terytorjalnego Abisynji, zaś cesarz Haile Selasie w wywiadzie, udzielonym korespondentom wojennym, powiedział między innymi co następuje:

„Nie rozumiemy, jak można wchodzić w układy i kompromisy, dotyczące jakiegoś kraju, — mówił cesarz — nie pytając właśnie tego kraju o zgodę, lub choćby zdanie. Proszę sobie przedstawić, że w drodze rokowań między Francją i Anglją postanowiono by przydzielić Szwecję lub Danję do Niemiec. Przecież to samo chcą zrobić z naszą ojczyzną.

Będziemy się zawsze cieszyli, gdy nareszcie położony zostanie kres rozlewowi krwi i mordowaniu niewinnych kobiet i dzieci, ale nie może się to stać kosztem odstąpienia choćby piędzi ziemi abisyńskiej. Za każdą wioskę prowincji Tigre, czy Ogadenu, go-

towi jesteśmy przelać ostatnią kroplę krwi.

Europa sądzi, że miłość ojczyzny jest przywilejem jedynie narodów cywilizowanych, ale to ich uczucie przejawia się w mordowaniu kobiet i dzieci nieprzyjaciół. Nasza miłość ojczyzny jest inna — Kochamy kraj i gotowi jesteśmy umrzeć w jego obronie.

Cesarz oświadczył, iż po otrzymaniu oficjalnego zawiadomienia o kom-

promisie francusko-angielskim, wysłał do wszystkich państw sankeyjnych telegramy protestacyjne.

Gdyby nawet miano nam ponownie odciąć dowóz broni — mówił Haile Selassie — to i wówczas nie zrezygnujemy. Rozpocznie się heroiczna walka o naszą wolność, a jeśli zabraknie karabinów i amunicji będziemy walczyli nożami do ostatniego tchnienia“.

## Władze Naczelne Stron. Ludowego

Na Kongresie Stronnictwa Ludowego odbytego w dniach 7 i 8-go grudnia br. wybrano:

**Prezes Stronnictwa Ludowego — p. Wincenty Witos.** Na czas jego nieobecności pełni funkcje z pełnieniami prawami prezesa Str. Lud. — p. Rataj Maciej.

**Przewodniczący Kongresu i Rady Naczelnej — p. Thugutt St.**

Na propozycję Komisji-matki — Kongres przyjął następującą uchwałę: „Kongres S. L. wyraża przekonanie, że najbliższa Rada Naczelna S. L. wybierze na członków Komitetu Wykonawczego pana P. Kiernika Wł. i Bagińskiego Kazimierza“.

**Członkowie Rady Naczelnej:**

1) Bagiński Kazimierz, 2) Bogusławski Aleksander, 3) Błasiak Józef, 4) Bochnia Kazimierz, 5) Bryl Jan, 6) Bobek Paweł, 7) Burda Józef, 8) Bojarski Franciszek — 9) Banaczyk Władysław, 10) Balcerzak Józef, 11) Berenc Józef, 12) Banach Adam, 13) Chmielewski Jan, 14) Cwikła Józef, 15) Chwaliński Piotr, 16) Czapski Andrzej, 17) Dr. Dąbrowski Józef, 18) Dąbrowski Adolf, 19) Drożdżik Wojciech, 20) Grudziński Józef, 21) Dr. Galiński Zygmunt, 22) Gruszka Brunon, 23) Galaracz Piotr, 24) Gessing Roman, 25) Gnas Waclaw, 26) Grodel Antoni, 27) Głodny, 28) Dr. Jaworski Jan, 29) Ignar Stefan, 30) Jedliński Wiktor, 31) Józwick Józef, 32) Dr. Kiernik Władysław, 33) Kosmowska Irena, 34) Krysa Jan, 35) Kanowski Stanisław, 36) Kuncewicz Jerzy, 37) Kaczmarczyk Stan., 38) Krzeptowski Waclaw, 39) Dr. Kot Stanisław, 40) Kciuk Henryk, 41) Kozakówna Teodozja, 42) Kulerski Witold, 43) Karpala Stanisław, 44) Koczara Piotr, 45) Król Jan, 46) Korczak Adolf, 47) Lasocki Zygmunt, 48) Lewandowski, 49) Lutyk Leon, 50) Łoś Dominik,

51) Łazuk Stanisław, 52) Miłkowski Stanisław, 53) Mazur Jan, 54) Mróz, 55) Moskal Józef, 56) Dr. Mamak Adam, 57) Dr. Marchlewski Leon, 58) Marchwicki Wojciech, 59) Mierzwa Stanisław, 60) Madejczyk Jan, 61) Makowiecki Stanisław, 62) Majkutewicz Władysław, 63) May Karol, 64) Makarewicz Bronisław, 65) Mikołajczyk Stanisław, 66) Mocek Leon, 67) Dr. Mularek Ignacy, 68) Nowak Stanisław, 69) Nosek Jan Józef, 70) Nabzyk Stanisław, 71) Osiecki Stanisław, 72) Ospalski, 73) Ks. Pannaś Józef, 74) Pluta Andrzej, 75) Dr. Pułtek Józef, 76) Poprawa Marcin, 77) Reguła Walenty, 78) Regecz Karol, 79) Rek Tadeusz, 80) Stojek Wincenty, 81) Świetlik Piotr, 82) Szczepiński Stanisław, 83) Stachnik Franciszek, 84) Sztajhof Józef, 85) Świdziński Lucjan, 86) Śliwiński, 87) Tepper Jan, 88) Uciński, 89) Wójcik Jan, 90) Woner Tadeusz, 91) Widota Kazimierz, 92) Witke Władysław, 93) Wójcik Stanisław, 94) Wesołowski Piotr, 95) Wasilewski Marcin, 96) Zarembo Władysław, 97) Żelazowski Wincenty, 98) Závrotniak Michał, 99) Kumorek

### Zastępcy.

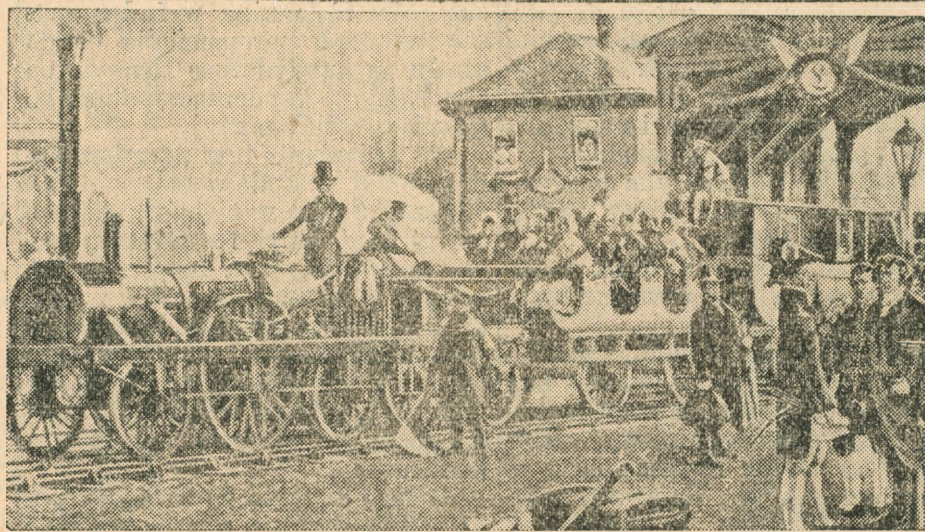
1) Dusza Jan, 2) Mazur Jan — Środa, 3) Jrgiello Stanisław, 4) Wieczorek Julian, 5) Sobolewski Stefan, 6) Cieśla Tadeusz, 7) Słodowski, 8) Starzyk, 9) Stolarczyk, 10) Głowacz.

### Sąd Partyjny.

1) Urbanowicz Stefan, 2) Nagórski Zygmunt, 3) Szymański Waclaw, 4) Kuncewicz Jerzy, 5) Osiecki Stanisław, 6) Kalinowski Stanisław, 7) Piekalkiewicz Jan, 8) Korboński Stefan, 9) Rajtar Julian.

### Komisja Rewizyjna.

1) Irzycki Aleksander, 2) Opiński Klemens, 3) Drabich Józef, 4) Wierzbowska Wanda, 5) Włodarczyk Józef, 6) Guzik Waclaw.



Ręcznica kolei.

Dnia 7 grudnia, 100 lat temu z Norymbergi do Fürth pojechała pierwsza kolej. Chwilę tę uwiecznił jakiś malarz, na obrazie, którego zdjęcie powyżej podajemy.

## Zamach na Króla greckiego w ostatniej chwili udaremniła policja

Władzom bezpieczeństwa udało się wykryć niemal w ostatniej chwili spisek na życie króla Jerzego, uknuty przez pewną organizację anarchistyczną.

Spiskowcy zamierzali zgładzić króla przy pomocy bomby, rzuconej w chwili,

gdy król przejeżdżał będzie w niedzielę przez ulice stolicy na uroczystość otwarcia nowego szpitala.

Aresztowano dotąd 30-tu spiskowców, w których w czasie rewizji znaleziono kilka bomb i sporą ilość broni.

## Już czwarty tydzień procesu ukraińców

Obecnie rozpoczął się czwarty tydzień procesu o zabójstwo min. Pierackiego Sąd w dalszym ciągu bada świadków. Dotychczas na ogólną liczbę 148 osób, powołanych do sprawy, przesłuchano jedynie 87 i jednego biegłego. Na wtorek wezwano 11 osób w tem 7 narodowości ukraińskiej. Są to członkowie OUN, przebywający obecnie w więzieniach lwowskich za działalność wywrotową. Powszechno zainteresowanie budzi zwłaszcza ukrajiniec Żurkowski, skazany na bezterminowe więzienie za wrogą przeciwno państwu polskiemu zwróconą działalność.

Wobec tego, że część świadków prawdopodobnie wogóle nie będzie przesłuchana, spodziewać się należy, że w obecnym tygodniu sąd zakończy postępowanie dowodowe, poczem wysłucha opinii biegłych pirotechników, kpt. Dygonia i por. Weisa oraz biegłego spraw ukraińskich w ministerstwie spraw wewnętrznych p. Leona Jarosławskiego.

## Min. Poniatowski o potrzebach rolnictwa

W ubiegłą niedzielę minister rolnictwa i reform rolnych Poniatowski wygłosił przez radio odczyt na temat produkcji rolnej, położenia rolnictwa i o zamierzeniach, jakie ma zastosować rząd w przyszłym roku w gospodarce rolnej.

Po ocenie dzisiejszej rzeczywistości w rolnictwie, która rzecz prosta wypadła bardzo smutnie, minister Poniatowski podał szereg wskazówek jakimi powinni się kierować rolnicy w gospodarce rolnej. Główną wskazówką była ta by rolnictwo produkowało dużo i tanio, a nie mało i drogo. Przy ożywieniu życia gospodarczego w co min. Poniatowski wierzy, wszystkie nadwyżki produkcji, które w obecnej chwili muszą być wywożone zagranicę, spożyje ludność która zacznie odżywiać się nie po kryzysowemu, a w sposób normalny.

„Rolnik ma zatem obowiązek — mówił min. Poniatowski — zarówno w interesie własnym, jak i w interesie zbiorowym całości kraju podnieść swoją wytwórczość i dotrzymać z nią kroku narastającym potrzebom własnym, potrzebom rynku miejskiego i potrzebom eksportowym“.

W zakończeniu przemówienia min. Poniatowski wskazał w jakim kierunku należy organizować produkcję rolną:

1. Zwiększyć produkcję, aby zaopatrzyć przede wszystkim swój dom rodzinny we wszystko, co gospodarstwo samo rodzinie dać może.

2. Zorganizować gospodarstwo tak, aby było w nim miejsce na całą ilość pracy, jaką rodzina wykonać jest zdolna, chociażby pozornie ten dodatkowy wkład pracy według dotychczasowych zwyczajów był zbędny, bowiem niema nie słusniejszego nad to, że kto całej swojej pracy nie włoży, ten i pomocą znikąd oczekiwać nie ma prawa.

3. Produkcję na sprzedaż układać możliwie różnorodnie i przeznaczać na sprzedaż produkty jak najbardziej szlachetne, cenne, dużą ilość pracy w sobie zawierające.

4. Do organizacji bytu i do wysiłków zbiorowych rolników w usunięciu pośredników sprzedaży przywiązywać największą wagę i te prace w nim właśnie przeprowadzić.

# Projekt amnestji

## Dlaczego wyłączono emigrantów polityczn.?

Do łaski marszałkowskiej wpłynął projekt z ustawy o amnestji, którego pierwsze czytanie ma się odbyć na wyjątkowym posiedzeniu Sejmu.

Art. 1 ustala, że amnestji udziela się dla upamiętnienia wprowadzenia w życie nowej konstytucji.

Art. 2 wymienia kategorie przestępstw, objętych amnestją. Poza wymienionymi w prasie przestępstwami politycznymi i kryminalnymi są to przestępstwa skarbowe, dokonane przed 11 listopada 1935 r., a mianowicie przestępstwa porządkowe, przestępstwa, polegające na uszczupleniu dochodu skarbowego, o nie więcej niż 100 zł, na naruszenie zakazu przywozu, wywozu, lub przewozu towarów, jeśli ich wartość nie przekracza 200 zł, przestępstwa, za które grozi wyłącznie kara pieniężna do 1.000 zł oraz przestępstwa z ustawy karno-skarbowej, dotyczące urzędzenia nielegalnych loteryj na cele społeczne. Ponadto amnestja podlega wszystkim drobnym wykroczeniom, dokonane przed 11 listopada 1935 roku.

Art. 3 zawiera zasady ustawy (ogłoszone już w prasie), odnoszące się do przestępstw natury kryminalnej.

Art. 4 obejmuje przestępstwa, popełnione z pobudek politycznych, przyczem kary do 2-let lat więzienia (a nie, jak początkowo donoszono, tylko do roku), zostają całkowicie darowane.

Art. 5 postanawia, że sprawy o przestępstwa z art. 43 do 48 kodeksu karnego wojskowego, dokonane przed 30 marca 1923, darowuje się, jeżeli sprawca w ciągu roku od wejścia w życie ustawy amnestyjnej znajdzie się w rozporządzeniu władzy, celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej.

### KTO JEST WYŁĄCZONY?

Art. 6 wylicza kategorie przestępstw, których amnestja nie obejmuje. Poza ogłoszonymi w prasie są tu wymienione przestępstwa określone w dekreście Prezydenta R. P. o rejestrowym zastawie rolniczym oraz o rejestrowym zastawie drzewnym, przestępstwa z art. 47 i 48 prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, zbrodnie i występki określone w dekreście Prezydenta R. P. o niektórych przestępstwach przeciw bezpieczeństwu państwa, jak np. szpiegostwo, dalej przestępstwa zawarte w art. 103 i 104 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (dezercja) — chyba, że sprawca w ciągu roku od wejścia w życie ustawy amnestyjnej znajdzie się w rozporządzeniu władzy celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej. Nie obejmuje dalej amnestja przestępstw z art. 105 i 106 wymienionej ustawy (oszukiwanie zabiegów, zmierzające do zwolnienia od służby wojskowej itp.), oraz przekroczeń karanych przez władzę przełożoną i dyscyplinarną.

Wreszcie amnestja nie stosuje się do osób, które ścigane były listami gończymi z powodu uchylenia się od wykonania prawomocnego wyroku.

### MOTYWY USTAWY.

W uzasadnieniu do projektu ustawy powiedziano, że ustala się datę 11 listopada 1935 r. jako rozstrzygającą, czy dane przestępstwo podlega amnestji.

Co do przestępstw politycznych, projekt przewiduje dla tego szerszą amnestję, niż dla przestępstw innych, ponieważ „wzmocnione nowymi podstawami ustrojowymi państwo polskie pragnie dać tej kategorii skazanych możliwość okazania poprawy“.

Podkreślono dalej w motywach, że w zakresie przestępstw skarbowych, amnestja ma być najszerszą z dotychczas wydanych. Na podstawie przewidywanych obliczeń można przypuszczać, że obejmie ona co najmniej połowę wszelkich przestępstw skarbowych.

O ile idzie o przestępstwa z pobudek politycznych, to projekt kładzie nacisk nie na typ przestępstwa, lecz na moc przestępczego działania i na jego pobudki.

Co do wyłączenia z pod działania amnestji tych, którzy nie poddali się prawomocnym wyrokom, lecz uchylili się od poniesienia kary, oświadcza uzasadnienie ustawy, że elementarne poczucie sprawiedliwości nakazuje inaczej ustosunkować się do tych przestępstw, niż do przestępców, którzy lojalnie poddali się prawu i swoją karę choć częściowo odcierpieli, bądź okazali gotowość jej poniesienia. Ci, którzy podporządkowali się wyrokowi, nie mogą być w gorszym położeniu od tych, którzy uciekli przed karą i ucieczką nie może stanowić premii dla tych, którzy, popełniwszy przestępstwo nie wykazali tyle poszanowania dla prawa, aby ponieść konsekwencje swego czynu.

„Kto wyrokowi sądu ojczystego nie daje posłuchu — mówi ostatni ustęp uzasadnienia — sam siebie wyłącza niejako z pod dobrodziejstwa łaski“.

Takie motywy nieobjęła amnestja emigrantów przytacza rządowy projekt ustawy.



Pożar historycznego zamku

Na Pomorzu niemieckim padł pastwą płomieni cenny zabytek historii i sztuki, zamek Pansin, z którego uratować zdołano jedynie cenną bibliotekę.

# Ras Desta pobił Włochów pod Dolo

Na północ od Dolo doszło do zaciekłej walki między wojskami włoskimi i oddziałami rasa Desty, w której z każdej strony naliczono po blisko 1.000 zabitych. Zwycięstwo odnieśli Abisyńczycy, zdobywając m. in. dwa czołgi włoskie.

Nad Dessie pojawiły się rano znówu samoloty włoskie, tym razem jednak poprzestając na locie wywiadowczym.

Miasto Dessie jest napół spalone. W prowizorycznym lazarecie amerykańskiego Czerwonego Krzyża 7-miu lekarzy dokonało w ciągu doby ubiegłej 20 amputacji i ok. 100 innych operacji na ofiarach dwu pierwszych ataków lotniczych na Dessie.

Niezależnie od tego do Addis Abeby przybyło wczoraj 7 aut ciężarowych, wypełnionych rannymi w czasie bombardowania Dessie.

Wobec oświadczenia dowództwa włoskiego, że nie było ono powiadomione o istnieniu w Dessie szpitala Czerwonego Krzyża, cesarz przesłał do Genewy kopję wysłanej przed 2 tygodniami do Asmary radjodepeszy, zawierającej odnośnie zawiadomienie z dokładnym wyszczególnieniem miejsca, w którym szpital się znajduje.

Na przedpolach Makalli toczą się ciągle walki między przednimi strażami włoskimi a abisyńskimi. W okregu Tembien duży oddział rasa Se-yuma wyciął do nogi patrol włoski, złożony z 35-ciu askerów.

# Abisynja wobec nowych warunków pokoj.

Jak donoszą z Addis Abeby pierwsze wiadomości o nowych warunkach pokojowych, przyznających Włochom połowę Abisynji, nadeszły tam w niedzielę w nocy, gdy jeszcze rokowania paryskie nie były ukończone. Początkowo negus był zupełnie spokojny i oświadczył jednemu z amerykańskich dziennikarzy, że rząd angielski nigdy nie zgodzi się na takie pokrzywdzenie i „zdradę“ Abisynji.

Dopiero po nadejściu oficjalnego posiedzenia nastąpiło u cesarza zupełne załamanie nerwowe, tak że musiano wzywać abunę dla uspokojenia cesarza. Otoczenie negusa obawia się, że po ujawnieniu warunków pokojowych szereg rasów i naczelników plemion może

wypowiedzieć negusowi posłuszeństwo. W związku z tem podwojono w rezydencji negusa strażę i odwołano w ostatniej chwili wyjazd na front jednego z oddziałów gwardji. Cesarzowa wydała polecenie, aby sześć aeroplanów, znajdujących się w Addis Abebie, znajdowało się w pogotowiu.

### NIEPOKÓJ

#### W KOLONJI EUROPEJSKIEJ.

W kolonii europejskiej w Addis Abebie panuje wielkie zaniepokojenie i obawa przed możliwością rozruchów przeciw „białym“. Poselstwo francuskie zwróciło się telegraficznie z żądaniem odkomenderowanie do Addis Abeby bataljonu piechoty kolonialnej, chroniącej linię kolejową, Addis Abeba—Dżibutti. Rozeszły się pogłoski o zamachu samobójczym negusa za pomocą zażycia trucizny. Pogłoski zostały zdementowane, gdyż późną nocą negus wezwał do siebie angielskiego posła.

# 11 ofiar katastrofy samolotowej

Pod miejscowością Tasfield w hrabstwie Kent w Belgji wydarzyła się straszliwa katastrofa samolotowa. Samolot trójmotorowy belgijskiego towarzystwa komunikacyjnego, na którym znajdowało się siedmiu pasażerów i cztery osoby obsługi, runął na ziemię grzebiąc pod sobą wszystkich jadących. Według doniesień cała załoga samolotu poniosła śmierć. Katastrofa belgijskiego samolotu komunikacyjnego była największą, jaka dotychczas wydarzyła się w Anglii.

Co było przyczyną tej katastrofy bada specjalna komisja, która zjechała na miejsce wypadku.

# Dalsze aresztowania w aferze kolejowej

Władze śledcze prowadzą śledztwo w wielkiej aferze nadużycie kolejowych popełnionych przez wielu wyższych urzędników kolejowych, po nitce do kłębka docierają do sedna tej wielkiej afery. W dniach ostatnich zarządzone przeprowadzenie szeregu rewizji u wyższych pracowników kolejowych zamieszkałych w Warszawie.

Materiały zebrane podczas rewizji przekazano sędziemu śledczemu. W trakcie likwidacji afery dokonano licznych aresztowań na szlaku kolejowym Warszawa — Częstochowa, Warszawa — Łowicz i Warszawa — Łódź. Dalsza akcja komisji ministerjalnej trwa dalej.

# Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 13-go grudnia 1935 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenvca	18,75—19,25	16,00—16,25	17,00—17,50	16,50—16,75
Żyto	12,50—12,75	11,75—12,00	13,00—13,25	12,00—12,25
Jęczmień	13,50—13,75	13,00—13,50	13,50—13,75	13,00—13,50
Jęczmień brow.	16,25—17,00	14,25—15,25	15,00—15,75	15,00—15,50
Owies	13,75—14,25	13,75—14,25	13,50—14,00	14,00—14,50
Mąka pszen.65%	24,00—26,00	24,50—25,00	—	—
Mąka żytnia 55%	19,00—20,00	17,25—18,00	19,50—21,50	16,50—17,50
Otreby pszenne	9,50—10,00	9,50—10,00	9,00—9,25	9,50—10,00
Otreby żytnie	8,25—8,75	9,25—9,75	8,75—9,00	9,00—9,50
Rzepak	42,00—42,50	41,00—42,00	40,50—41,50	40,00—42,00
Groch polny	20,00—22,00	25,00—27,00	25,00—27,00	21,00—23,00
Kuchy rzepak.	13,50—14,00	13,50—13,75	13,50—14,00	13,25—14,00
Kuchy lniane	15,50—16,00	16,50—16,75	16,25—16,75	16,50—17,00
Ziemniaki jad.	4,50—4,75	3,75—4,50	4,50—5,00	4,00—4,50
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna	—	2,75—3,00	—	—
Słoma prasow.	—	3,25—3,50	—	—
Siano luźne	—	5,75—6,25	8,00—8,50	—
Siano prasow.	—	6,25—6,75	—	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 34,98; Praga 26,32; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 10,62  
Wartość dolara: 5,31. — Wartość gramu złota: 5,92

## Łęsknota do partyjnicstwa w nowym sejmie Pszczoły obroniły Echa budowy sarkofagu

### hetmana Czarnieckiego

W związku z artykułkiem naszym umieszczonym w nr. 118 Gazety Grudziądzkiej z dnia 10. 10. 1935 r. pod tytułem „Skandale z pomnikiem Hetmana Czarnieckiego“ podajemy poniższą wyjaśnienia nadesłane do naszej redakcji przez Komitet Propagandy Czynu polskiego.

Wyjaśnienia te stwierdzają, że sarkofag dla prochów Hetmana Czarnieckiego w Czarncy budował jedynie i wyłącznie Komitet Propagandy Czynu Polskiego, a nie specjalne biuro z płatnymi posadami. Dalej wyjaśnienie stwierdza, że sekretarz Kom. Prop. Czynu Polskiego, za czynności przy fundowaniu pomnika - grobowca nie pobierał żadnego wynagrodzenia, a pracował honorowo.

Odnosnie do kosztów ogólnych, to komitet zaznacza, iż wyniosły one znacznie więcej, aniżeli 1000 zł. — jak początkowo przypuszczano — bo 18.152 zł. 30 gr. z czego honorarium artysty za wykonanie płaskorzeźby 8.100 zł., sam zaś odlew w bronzie kosztował 4.500 zł., pozostałe zaś 5.552 zł. 30 gr. wydatkowane na budowę sarkofagu i renowację kościoła w Czarncy. Nadzór nad budową pomnika-grobowca spoczywa w rękach prof. F. Polkowskiego oraz arch. T. Uniejewskiego. Wreszcie Komitet wyjaśnia, że grobowiec Hetmana wykonany został z różowego piaskowca, zaś płaskorzeźba, która pod względem wielkości jest jedyną na ziemiach polskich, wykonana została z bronzu.

Komitet Propagandy C. P. wyjaśnia wkońcu że zwrócił się do Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy z prośbą o przeprowadzenie rewizji, która stwierdziła, że w Komitecie jest prowadzone odrębne konto budowy pomnika Stefana Czarnieckiego z Czarncy i że z wpływów na to konto żadnych sum na Komitet Propagandy C. P. nie zużyto.

Uroczystość odsłonięcia pomnika-grobowca Hetmana Stefana Czarnieckiego w Czarncy została przełożona na rok 1936 z przyczyn niezależnych od Komitetu Propagandy Czynu Polskiego, a znajdujących swoje źródło w nie dostosowaniu warunków lokalnych do tej uroczystości przez odpowiedzialne czynniki miejscowe. Komitet Propagandy Czynu Polskiego przyjęty na siebie obowiązek wybudowania jedynie sarkofagu — wykonał.

### Pociąg zatopiony przez powódź

Nad północną Belgiją przeszła wielka burza, która wyrządziła wiele szkód. W Salonikach silna wichura powyrwała drzewa z korzeniami i poprzewracała słupy telegraficzne. Szereg domów zostało poważnie uszkodzonych, ulice miasta zamieniły się w rwące potoki. Pociąg osobowy na linii Monastr — Saloniki został zatopiony tak, że trzeba było ratować pasażerów przy pomocy łodzi.

W Macedonji również szaleje burza która zniszczyła zasiewy.

### Klasztor

Pszczoły, ten drobny, a tak pracowity owad, służy człowiekowi nie tylko jako dostawca miodu i wosku. W pewnych wypadkach może ona odegrać rolę znacznie ważniejszą. Przekonano się o tem w r. 1522 w Muenchsteinach koło Neustadt. Zbuntowane hordy obległy klasztor, aby go obrabować. Zdało się, że już nie nie potrafi ochronić mienia Bożego.

W tem opat klasztoru zwołał brać zakonną i kazał przynosić ule z pszczołami. Nikt początkowo nie rozumiał celu tego zarządzenia. Lecz gdy zbuntowane hordy poczęły się piąć na mury, opat kazał wysypać na nie pszczoły z uli.

Wywołało to taką panikę w szeregach napastników, że w popłochu bandy opuściły mury klasztorne.

pracy, wreszcie grupę rolniczą. — Mówią nadal, że jest na widowni utworzenie grupy (również czytają partji) peowiacko-pułkownikowskiej.

Widać więc, że wśród posłów tkwi wielka łęsknota do partyjności. Nie chcą siedzieć na sali sejmowej, według województw, starostw czy komisariatów policyjnych, a rodzi się w nich „partyjnicstwo“ dostosowane do nowych form ustrojowych.

### Sąd niemiecki skazał kilku powstańców górnośląskich

We Wrocławiu odbył się wielki proces o zdradę stanu, w którym na ławie oskarżonych zasiadło 15 Polaków, w tem kilku uczestników narodowych powstań na G. Śląsku. Jeden z oskarżonych jest obywatelem polskim. Wszyscy obwinieni odpowiadali z więzienia.

Na podstawie doniesień policyjnych sporządzony został akt oskarżenia, zarzucający Polakom rozpowszechnianie zakazanych ulotek i gazet socjalistycznych, oraz urządzania tajnych zebrań.

W czasie rozprawy okazało się, że doniesienia policyjne były kłamliwe. Prokurator zmuszony był wobec tego do postawienia wniosku o uwolnienie 10 oskarżonych. Sąd po dłuższej naradzie wydał, zgodnie z tym wnioskiem, wyrok, uniewinniający 10 oskarżonych. W motywach sąd podniósł, iż padli oni ofiarą denuncjacji niesumiennej ludzi. 7 uniewinnionych sąd przyznał odszkodowanie za 8-miesięczny pobyt w więzieniu śledczym.

Pięciu oskarżonych Polaków natomiast skazanych zostało na wysokie kary. Oskarżony Kalus skazany został na 5 lat, Gałaska na 4 lata i Kubiszyn na 2 i pół roku więzienia; Lepiarczyk skazany został na 2 i pół roku domu poprawy, a oskarżony Szewczyk na półtora roku więzienia. Wszystkim pięciu skazanym Polakom odebrano prawa obywatelskie na kilka lat.

Skazany na 5 lat więzienia Kalus jest b. powstańcem i obywatelem polskim. Prokurator wnosił dla niego o karę najwyższą, motywując surowy wyrok tem, iż Kalus brał udział w powstaniach i jest obcokrajowcem. Jego na tak wysoką karę obywatela polskiego.

Skazanie b. powstańca i obywatela polskiego Kalusa wywołało wielkie wrazenie wśród ludności polskiej na Śląsku po obu stronach granicy. Podlacy śląscy oczekują, iż rząd polski podejmie interwencję w obronie skaza-

## Doroczny książkowy Kalendarz Marjański na rok 1936

dodajemy bezpłatnie wszystkim Czytelnikom naszym na początku stycznia r. p., lecz tylko tym, którzy opłacą prenumeratę za „Gazetę“ na I kwart. 1936 r.

Treść kalendarza poza materiałem ściśle kalendarzowym jest bardzo bogata. Tak np. w kalendarzu na rok 1936 bardzo przystępnie opracowany został dział gospodarczy, dział krajoznawczy, dział rad i wskazówek z dziedziny gospodarstwa kobiecego. Wreszcie znajdują się w kalendarzu piękne, ilustrowane nowele oraz kronika polityczna z roku 1935. Pod koniec zawiera kalendarz opisy i obrazki wynalazków oraz „żarty“. Poza tem zamieszczono w kalendarzu spis jarmarków wszystkich miast w Polsce oraz katalog interesujących ksiąg powieściowych i t. d.

Wraz z kalendarzem otrzyma każdy Czytelnik „Gazety Grudziądzkiej“ piękny kolorowy portret

**śp. senatora Wiktora Kulerskiego** wykonany według najnowszych zdjęć,

### Ucieczka potrójnego mordercy

We wsi Lindów, w powiecie blońskim woj. warszawskiego, policja znalazła w lesie zwłoki jakiejś kobiety. Z pobieżnych oględzin okazało się, że

była to mieszkanka wsi Lindów, Marja Stusińska, zastrzelona przez nieznanego sprawcę. W toku dalszych poszukiwań, znaleziono w odległości kilkuset metrów wóz wraz z końmi. Obok wozu leżały zwłoki małżonków Anny i Władysława Wieczorków.

W toku dalszego dochodzenia ustalono, iż Wieczorek zajmował się systematyczną kradzieżą drzewa. Wspólnikiem Wieczorka był Leon Fedorowicz. Jednak pomiędzy nimi powstała bójka w czasie której Wieczorek zabił Fedorowicza.

Po zgonie Leona Fedorowicza zniknął ze wsi brat jego, Stefan. Wywołało to podejrzenie policji, iż mordu na osobach małżonków Wieczorków dokonał Stefan Fedorowicz, mszcząc się za śmierć brata. Po zastrzeleniu Wieczorków, Fedorowicz udał się do mieszkania Stusińskiej i zaproponował jej wspólną ucieczkę. W czasie sprzeczki, jaka wybuchła między nimi, Fedorowicz zastrzelił ją z rewolweru.

Po dokonaniu potrójnej zbrodni, Fedorowicz uciekł i ukrywa się. Policja rozesłała za zbiegłym listy gończe do wszystkich posterunków P. P. na terenie państwa.

### Kradzież w sali narad w czasie rozprawy sądowej

Niezwykły wypadek wydarzył się w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie. Podczas rozprawy nieznani złooczyńcy wyważyli łomem drzwi, prowadzące do sali narad sędziów i skradli stąd futro jednego z sędziów oraz czapkę futra-

na. Na sali rozpraw słychać było, podczas posiedzenia sądu, głucho odgłosy wysiłków złodziei nad wyważeniem drzwi, nikt jednak nie sądził, aby w podobnie zuchwały sposób można było dokonać kradzieży.

### Dwie katastrofy samolotowe

Na polach osady Stężyca w pow. garwolińskim koło Warszawy spadł samolot, rozbijając się doszczętnie. Pilot Kazimierz Wiśniewski uratował się przy pomocy spadochronu, doznając tylko lekkich obrażeń przy lądowaniu. Przyczyna katastrofy nie jest znana.

Samolot wojskowy II-go pułku lotniczego w Krakowie, przelatując nad wsią Szyce w pow. Olkuskim, z powodu mgły zawadził o strzechę jednego

z domów i spadł na pole. Pilot i obserwator doznali ogólnych obrażeń. Samolot został zdruzgotany.

skiej przynależności państwowej. Osoby te zwracają się zazwyczaj do władz o stwierdzenie obywatelstwa dopiero w ostatniej chwili, gdy zajdzie tego konieczność, w następstwie czego mogą być narażone na przykrą zwłokę i wynikające stąd nieraz trudności.

Jakkolwiek więc posiadanie dowodu obywatelstwa nie jest obowiązkowe niemniej wszakże we własnym interesie każdego obywatela leży uporządkowanie tej kwestji zanim stanie się ona pilną koniecznością. Pomyśleć o tem zawczasu należy zwłaszcza wówczas, gdy obok braku dowodu obywatelstwa, występuje również brak innych dokumentów osobistych, na przykład aktu urodzenia itp.

Zaświadczenia obywatelstwa polskiego mogą być wystawiane na dowódzie osobistym. Stosownie do art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji ruchu ludności, zaświadczenia te nie podlegają żadnym opłatom, wyjąwszy koszty druku w wysokości 60 gr.

### Dowód

obywatelstwa polsk. powinien każdy posiadać

Podług opinji Min. Spraw Wewnętrznych, istnieją dotychczas w Polsce liczne rzesze osób, nieposiadających ustalonego formalnie obywatelstwa polskiego. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy z faktu, iż uzyskanie dowodu obywatelstwa polskiego musi być poprzedzone dokładnym zbadaniem wszystkich okoliczności, które, według obowiązujących ustaw, decydują w każdym indywidualnym przypadku o pol-

# Wiadomości bieżące

Wtorek, 17 grudnia 1935 r.

**Wtorek:** Łazarza b.  
Wschód słońca: 7.40; zachód 15.24  
**Sroda:** Gracjana b.  
Wschód słońca: 7.41; zachód 15.24  
**Czwartek:** Urbana  
Wschód słońca: 7.42; zachód 15.24

\* **DZISIEJSZY NUMER GAZETY** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny dodatek „ROBOTNIK”.

## Województwa centralne

### PROCES O ŚMIERTELNY STRZAŁ W KOSZARACH

Wojskowy sąd okr. w Warszawie wyznaczył na 17 grudnia proces w głośnej sprawie śmiertelnego strzału w czasie nauki rekrutów na dziedzińcu koszar 72 p. p. w Radomiu.

Na ławie oskarżonych zasiadzie szeregowy Izrael Gelbard, który oskarżony jest o nieostrożne spowodowanie śmierci drugiego szeregowca Rosiaka. Równocześnie pociągnięto do odpowiedzialności za brak nadzoru nad rekrutami uczącymi się strzelania, plut. Chojnickiego.

### ŚMIERTELNY STRZAŁ PODCZAS KRADZIEŻY WĘGLA.

Na odcinku kolejowym Borowe - Klepaczka w pow. częstochowskim, na przejeżdżający pociąg towarowy napadła banda węglokradów. Straż kolejowa chcąc zmusić napastników do zaprzestania rabunku, użyła broni palnej, przyczem jeden węglokrad został zabity, a dwóch ciężko rannych.

### POSTRZELENIE UCIEKAJĄCEGO ARESZTANTA

We wtorek do gmachu sądu okręgowego w Łodzi dostarczony został w karetce więziennej 20-letni Edmund Wilber, oskarżony o napad z bronią w ręku na willę lekarza łódzkiego w Łagwnikach.

Gdy karetka więzienia zajechała na dziedzińiec sądu i zaczęto wyprowadzać z niej więźniów, jeden z nich, jak się okazało Wilber skoczył w kierunku wysokiego parkanu otaczającego dziedzińiec, w mgnieniu oka przeskoczył płot i umknął w stronę ulicy Tramwajowej.

Policja podjęła pościg, a gdy na wezwanie Wilber nie zatrzymał się, poczęto go ostrzeliwać. Uciekający więzień padł przed gmachem urzędu kanalizacyjnego, trafiony czterema kulami. Odwieziono go do szpitala.

### ZASTRZELONY PRZEZ OKNO

We wsi Straszewo pow. wolkowskiego zastrzelony został przez okno z rewolweru siedzący w swem mieszkaniu Julj. Ciszewski. Kula ugodziła go w skroń, powodując natychmiastową śmierć. Kto jest zabójcą Ciszewskiego narazie nie zostało ustalone.

### Zona zarabiała męża i przy jego trupie zasnęła

We wsi Widry pow. konińskiego mieszkali w ubogiej lepiance małżonkowie Aleksandrowiczowie, ustawicznie wiodące spory.

Pewnej nocy, gdy Aleksandrowicz zasnął, potworna żona uderzeniem siekiery pozbawiła męża życia i najspokojniej położyła się obok trupa spać. Rano ściągnęła ona z łóżka zwłoki męża i zawlokła do pobliskiego lasu. Usunawszy z domu ślady zbrodni. Aleksandrowiczowa udała się do sąsiedniej zagro-

### 8-MA OFIARA ZAJŚĆ W OPOCZYŃSKIM

Przed paru dniami zmarł na skutek ran odniesionych w czasie zajść pod Odrzywołem w powiecie opoczyńskim 26-letni handlarz Jan Kleszcz. Jest to już ósmą ofiarą zajść antyżydowskich w Odrzywole.

### KATASTROFA SAMOCHODOWA

Na szosie warszawskiej, w pobliżu cukrowni Garbów koło Zamościa, miała miejsce katastrofa samochodowa. W kierunku Wrzawy jechał samochód kupca z Izbicy 40-l. Szlamy Singeruda. Auto prowadził szofer Jan Cybulski. W czasie mijania furmanki na śliskiej szosie, samochód zarzucił i wpadł do rowu. Z pod rozbitego auta wydobyto ciężko rannego Singeruda, który wkrótce zmarł. Szofer wyszedł z katastrofy cało.

### Nowa fabryka przetw. mięsnych na Wołyniu

Wielkopolska firma „Bacon Eksport” w Gnieźnie uruchomiła z końcem listopada nową swą placówkę w Dubnie. Jest nią fabryka przetworów mięsnych, z halą maszyn, kotłarnią oraz halą chłodniczą. Fa-

bryka posiada własną elektrownię. Fabryka przerabiać będzie tygodniowo początkowo 600 sztuk trzody chlewnej. Skup już rozpoczęto. (P.A.A)

Wieloletni prawdziwie antyseptyczny od 35 lat w słabie dziecka 

### 4-ch robotników zatrulo się w kanałach ściekowych

Do kanałów ściekowych na ul. Puławskiej róg Raclawickiej w Warszawie zeszło 4-ch robotników celem dokonania w kanałach pewnych poprawek. Ponieważ robotnicy przez dłuższy czas nie dawali znaku życia, kierownik robot Józef Kaczyński przypuszczając,

ż w kanałach zaszedł jakiś wypadek, zaalarmował policję i pogotowie.

Stwierdzono, iż robotnicy ulegli zatruciu gazami. Wydobyto ich na wierzch i po udzieleniu pierwszej pomocy na miejscu, przewieziono ich do szpitala.

### Wybuch maszyny piekielnej w sklepie

Do sklepu Balji Szapiro przy ul. Wielka Ponulanka nr. 5 w Wilnie zgłosił się młody osobnik, który zamówił kilka naczyn i dał 1 złoty zadatku, prosząc o przechowanie paczki, która potem miał zabrać.

Gdy klient do godziny 7 nie przybył, Szapiro zamknęła sklep i udała się do domu. W godzinę potem nastąpił straszny wybuch, który zdemolował cały sklep, wybił szyby i uszkodził sufit. W paczce, pozostawionej

przez modego osobnika, znajdowała się maszyna piekielna z zegarem, nastawionym na 8-mą wieczorem. Bajla Szapiro nie umiała wskazać, toby mógł bombę podłożyć.

Istnieje przypuszczenie, że maszyna piekielna była przeznaczona do innego zamachu, lecz w ostatniej chwili zamachowcy zmienili plan.

Policja prowadzi śledztwo, celem wykrycia zamachowca.

### Małopolska.

#### MORDERSTWO W GMACHU SĄDU GRODZKIEGO

W sądzie grodzkim przy ul. Sądowej we Lwowie 22-l. robotnica Elwira Niedopytalska zabiła 27-l. monterem wołociszewskiego, Wojciecha Dziewońskiego. Zbrodnia wydarzyła się w momencie

gdy oboje opuścili salę sądową, w której odbył się ich proces.

Niedopytalska zaskarżyła Dziewońskiego o alimenty dla jej 3 i pół letniego dziecka. Monter wyparł się ojcostwa i zaofiarował dowód prawdy, w tym celu sąd odczytał rozprawę do 16 bm. Gdy oboje znaleźli się na korytarzu, Niedopytalska wyciągnęła nóż rzeźniczy i ugodziła monterem w szyję przecinając mu arterje.

Ciężko ranny wbiegł na salę sądową, gdzie w chwilę później zmarł. Zabójczynię aresztowano.

#### POŚWIĘCENIE NOWEGO GMACHU AKADEMJI GÓRNICZEJ

W niedzielę odbyła się w Krakowie uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego w Akademii Górniczej połączone z obchodem 15-lecia i poświęceniem nowozbudowanego gmachu Akademii.

Na uroczystości tej był obecnym i minister oświecenia prof. Świętosławski.

**Taniej** nabędziecie obecnie we wszystkich aptekach

# ASPIRINE

gdyż pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje już tylko **zł. 2.25**

pudełko zawierające 6 tabletek **zł. 0.90**



### Skazanie sprawców samosądu komunist.

Członkowie komunistycznej partji Zachodniej Ukrainy, mieszkańcy wsi Wyhalew w powiecie Włodawa, postanowili usunąć miejscowego sołtysa Stanisława Kurlaka, który w ich mniemaniu był wrogiem partji. Sąd partyjny, do którego wchodził Teodor Wownysz, Michał Łucia i Włodzimierz Koleniec, wydał wyrok śmierci na Kur-

laka, a wykonanie wyroku polecił Stefanowi Wownyszowi i Bazylemu Karatykowi.

Wownysz otrzymawszy wiadomość, że Kurlak ma znajdować się w jego domu i słucha radja, podkradł się pod otwarte okno w pokoju i w przekonaniu, że przy radju siedzi sołtys wystrzelił. Kula ugodziła tymczasem brata mordercy Jana Wownysza, który po kilku chwilach zakończył życie. Bratobójcę pociągnięto do odpowiedzialności, a wraz nim 8 członków partji komunistycznej, którzy zasiedli na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego.

Sąd Okręgowy wydał wyrok skazujący: Stefana i Teodora Wownyszów, Włodzimierza Kolenicza, Michała Łucia, Bazylego Teratyka każdego po 15 lat więzienia. Pozaatem członkinię komórkę komunistycznej Marję Kolenieczównę na 5 lat więzienia.

### Wypadek z pociągu i zabił się

W pobliżu stacji Plochocin, wypadek z wagonu warszawskiego pociągu podmiejskiego, w czasie jazdy, wskutek oparcia się o niezamknięte drzwi, 36-letni Jan Szewczyk, kominiarz. Wskutek uderzenia głową o kamień, Szewczyk uległ pęknięciu podstawy czaszki i przed przybyciem lekarza kolejowego, życie zakończył. Zmarły tragiczną śmiercią pozostawił żonę i dwoje dzieci.

### Kresy Wschodnie.

#### TRAGICZNA ŚMIERĆ MATKI I SYNA W RZECE

We wsi Kozie gminy aleksandrowskiej pow. rówieńskiego na Wołyniu, 13-letni Michał Isaczenko, pojąc bydło w Horyniu wpadł pod lód, który się pod chłopcem załamał. Na pomoc tonącemu pospieszyła jego matka Barbara, lecz wskutek załamania się lodu wpadła również do wody. Syn i matka utonęli.

#### WIELKA OBLAWA NA WILKI

W pow. dziśnieńskim woj. wileńskiego urządził starosta na prośbę rolników gminy dokszyckiej wielką obławę na wilki, które masowo się pojawiły w tej gminie.

Oblawa z powodu gęsto podszytego lasu napotkała na duże trudności. Mimo to zabito dwa wilki i postrzelono 5. Jak można wnioskować ze śladów krwi padły one gdzieś w kniei. Reszta wilków uciekła na teren sowiecki, skąd też stale nachodzą powiat. W obławie uczestniczyło 28 strzelb.

### Notowania giełdowe

#### CENY SKÓR.

Lwów, 11. 12. Notowania skór surowych według Centralnej Targowicy Miejskiej za 1 kg.: Bydłocę lekkie 0,90 gr., ciężce rzeźnicze 1,60—1,70 zł. za kg.; końskie za sztukę, duże 12,00—12,50 zł., małe 6,00—7,00 zł. W tygodniu ubiegłym ceny skór nie wykazały większych zmian.

Kraków, 11. 12. Notowania hurtowe skór surowych za 1 kg. wg. Centrali Targowej: wołowe 0,90 gr., skóry krowie 0,85 gr., jałowicze 0,95 gr., cielęcę 4,00—6,00 zł. za sztukę.

## Prezent gwiazdkowy

Pomyślawszy nieco, taki praktyczny podarunek o niepraktycznym posmaku znaleźć można. Będzie nim taniutki jak na nasze stosunki, odbiornik radiowy (detektorowy) „Echo“ dla tych wszystkich, którzy mieszkają nie dalej, jak w promieniu 200 klm. od stacji raszyńskiej. A więc wsie i małe miasteczka okręgu podstolecznego, miasteczka — gdzie życie toczy się nieraz tak nudnie i tak leniwie w ciągu długich miesięcy zimowych — zyskać mogą wiernego przyjaciela w tym nowym aparacie, który nabyć można w każdym urzędzie pocztowym, placąc po kilka zaledwie złotych miesięcznie, włączając już w to abonament. Oczywiście drobni rolnicy, którym przysługuje ulga 1-złotowa w miesięcznej opłacie radiowej mogą sobie i innym sprawić tę wielką przyjemność jeszcze tańszym kosztem.

Zastanówmy się tylko — jak „niepraktyczny“ będzie ten „praktyczny“ podarek, który umożliwi oderwanie się od szarej, ach jak ciężkiej nieraz codzienności i poszybowanie wraz z marzeniami swojemi na falach muzyki, lekkiej piosenki, zawsze do duszy trafiającej poezji, czy ciekawej, wiele mroków rozjaśniającej pogadanki. Fale eteru, przestworza powietrzne wokół nas i nad nami pełne są dźwięków i słów. Wystarczy założyć antenę i przytknąć do uszu słuchawki aparaciku „Echo“ lub „Defonon“, słyszalnego w całej Polsce, by te tajemnicze dźwięki

### Radjoprogram z Warszawy

Wtorek, dnia 17. grudnia.

Godzina: 12.30 Dziennik południowy. 12.15 „Śpiewajmy, kolendy“ — aud. dla dzieci szkolnych. 15.30 Muzyka. Godz. 16 Skrzynka PKO. 16.15 Recital skrzypcowy. 16.45 „Cała Polska śpiewa“. 17.00 Wielkie i drobne wynalazki — odczyt. 17.15 Muzyka salonowa. 17.50 „Encyklopedia młodości“. 18.30 „Dzielnica żydowska“ — szkice literackie. 18.45 Muzyka lekka. 19.00 „Grudźnica wśród zwierząt domowych“ — pogadanka. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert symfoniczny. 23.05 Muzyka taneczna

złapać, by się ze światem całym połączyć.

A równocześnie jest to przecież prezent praktyczny. I prezent miły, którym każdy ucieszy się, gdy go w dzień wigilijny znajdzie pod drzewkiem.

Środa, dnia 18 grudnia.

12.03 Dziennik południowy. 12.15 „Ho-

## O programie rolniczym przez radio

Radio Polskie, dążąc konsekwentnie do racjonalnego obsłużenia swoich abonentów, stało wobec zagadnienia odpowiedniego doboru audycji dla słuchaczy wiejskich i miejskich.

W dawnym programie załatwi to w ten sposób, że pewne audycje były poświęcone wyłącznie wsi. Audycje te miały charakter przeważnie fachowy, a więc techniczne wskazówki, dotyczące uprawy, nawożenia, hodowli bydła, porady weterynaryjne i prawne, następnie — informacyjne.

W nowym programie wiejskim, wprowadzonym jesienią bieżącego roku, Radio Polskie kieruje się tendencją stworzenia pomostu między miastem a wsią. Chodzi o to, by audycja wiejska była interesująca dla mieszkańca miasta i odwrotnie. Przykładem takiej audycji jest np. wygłoszony już reportaż p. t. „Jak wieś żywi miasto mięsem“ oraz następny z tego cyklu, mający być wygłoszony p. t. „Jak wieś żywi miasto chlebem“. Dawniej, w czasie audycji wiejskiej, słuchacz miejski zamykał poprostu swój odbiornik. Dziś tematy wiejskie cieszą się dużym zainteresowaniem wśród abonentów wiejskich. Następuje za pośrednictwem radia swojego rodzaju przenikanie się wsi i miasta, co jest niewątpliwie połączone z korzyścią ogółu społeczeństwa. Obecny program wpływa z racjonalnego hasła „Frontem do wsi“, co właśnie program radiowy konsekwentnie przeprowadza.

Drugą zasadą, jaką Radio Polskie kieruje się w doborze słuchowisk, tak

dowla roślin pokojowych w zimie — pogadanka. 12.30 Koncert. 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego. 15.30 Muzyka. — 16.00 Pogadanka dla dzieci. 17.00 „O samokształceniu“ — pogadanka. 17.20 Muzyka symfoniczna. 17.50 „Świat się śmieje“. 18.00 Muzyka. 18.30 Skrzynka ogólna. 18.45 Muzyka. 19.00 Porady weterynaryjne. 19.50 Reportaż aktualny. 20.00 Muzyka lekka. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej. 21.00 Twórczość Fryderyka Chopina. 21.35 Kwadrans poetycki. 21.50 Okno, które sprzedaje — pogadanka dla kupców. — 22.00 „Podróż po Europie“.

wiejskich, jak i miejskich, jest, że naukę czyć przez radio jest rzeczą trudną, a nawet niemożliwą. Obecnie w audycji czy odczytanie chodzi więc o to, żeby sugerować w pewnym kierunku. Wprowadzenie wniosku, tak przygotowanego, pozostawia się słuchaczowi.

W obecnym programie wiejskim kładzie się duży nacisk na godziny niedzielne. Tak więc wprowadzona została „Gazetka rolnicza“ (wszystkie niedziele od godz. 9,03 do 9,15), która cieszy się dużym zainteresowaniem. Następnie w godz. 3,00 — 4,00 popołudniu jest „Godzina Rolnika“, poświęcona zagadnieniom wsi.

W programie rolniczym zwykłym (z dnia powszedniego) mamy w ciągu tygodnia audycje o charakterze bardzo specjalnym. Tak więc poza wiadomościami z giełdy, komunikatami eksportowymi, meteorologicznymi, które mają miejsce codziennie, w poszczególne dni tygodnia mamy audycje (godz. 7,00 — 7,10 popołudniu). Skrzynka rolnicza (2 razy w tygodniu), wiadomości rolnicze (2 lub 3 razy w tygodniu), pogadanki rolnicze (1 raz w tygodniu) i nowiny leśne (1 raz w miesiącu).

Są to oczywiście audycje o charakterze wyjątkowym. Abonent wiejski ma jeszcze liczne audycje w programie ogólnym, czy to rozrywkowe, czy też inne, jak literackie, muzyczne, kulturalne itd.

Często można spotkać się ze strony słuchacza wiejskiego z zarzutem, że program rolniczy jest zbyt ubogi. Tu

trzeba zaznaczyć, że jest to rezultatem zbyt małej ilości abonentów wiejskich. Radio musi bowiem liczyć się ze wszystkimi swoimi słuchaczami w zależności od ich liczby.

Mamy nadzieję, że liczba słuchaczy wiejskich będzie stale wzrastać, a wraz z tem zjawiskiem program ulegać będzie odpowiednim modyfikacjom.

### Ceny zboża w Kraju i zagranicą

Przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 2 do 8 grudnia 1935 r. wg. obliczenia biura Giełdy Zbożowo-Towarowej w Warszawie. Ceny rozumieją się za 100 kg w złotych

#### Giełdy krajowe:

	Pszenvica	Zyto	Jęczm.	Owies
Warszawa	19.40	13.10	16.62 $\frac{1}{2}$	15.17
Gdańsk	18.00	13.65	16.25	16.12 $\frac{1}{2}$
Poznań	16.87 $\frac{1}{2}$	12.00	15.00	14.87 $\frac{1}{2}$
Bydgoszcz	17.11	12.51	15.17	15.42
Łódź	19.06	13.43	15.12 $\frac{1}{2}$	15.28
Lublin	17.63	12.46	13.60	13.45
Równe Woł.	16.23	11.25	12.37	10.85
Wilno	19.06	13.62 $\frac{1}{2}$	—	14.16
Katowice	19.30	14.46 $\frac{1}{2}$	—	15.71
Kraków	18.42	13.75	—	14.62 $\frac{1}{2}$
Lwów	16.68 $\frac{1}{2}$	13.50	16.31	14.47

#### Giełdy zagraniczne:

	Pszenvica	Zyto	Jęczm.	Owies
Berlin	30.69	25.18	33.74	—
Hamburg	—	10.62	—	14.58
Praga	36.89	29.18	29.81	25.96
Brno Morawsk.	35.81	28.08	28.93	25.74
Wiedeń	36.62 $\frac{1}{2}$	25.75	30.12 $\frac{1}{2}$	25.37 $\frac{1}{2}$

### Odpowiedzi Redakcji

— P. Dobiecki Stanisław, Janiszewek. Abon. opłac. do 1. 7. 1936 r.

## Kupujcie

barwne, imienne cegiełki jednozłotowe „Funduszu Chłopskiego“

### Praktyczne

#### przepisy

Ciast, drożdżowych  
Tortów, Ciastek,  
Cukierków  
Likierów  
Lodów

przez  
Różę Makarewiczową

Autorkę „Praktycznej Kuchni“  
Cena z przesyłką 2.25

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądże wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym za pomocą przekazu rozrachunkowego

Zamówienia przesłać należy;

Zakł. Graf. i Wydawnicze  
WIKTORA KULERSKIEGO  
w Grudziądzu - Pomorze

### TREŚCI ZA ODOWEJ I NAUKOWEJ

K  
S  
I  
A  
Ź  
K  
I

Obróbka blachy — Zasadnicze wiadomości z fizyki — Ciemnia fotograficzna — Obliczanie i konstrukcja małych maszyn — Hektograf — Łatwe roboty drzewne część I. II. Parlefon elektryczny — Rośliny akwarium Urządzenie pracowni chemicznej część I Przyrządy do doświadczeń fizjologii — Mosty drewniane — Lawa optyczna — Budowa dreźny wodnej — Przerwyacz elektryczny — Zasadnicze wiadomości z fizyki Obliczanie i konstrukcja maszyn część I. — Wyświetlanie filmów kinematograficznych Balony — Telegraf wskazówkowy — Busola stycznych — Heljograf — Pomiar prędkości światła — Żelasko elektryczne Luneta astronomiczna — Doświadczenia Tesli — Rurki Geislera i promienie — Silnik benzynowy część I. — Akwarjum cz. III Generator prądu stałego — Ruch falowy i doświadczenia z akustyki — Refus negatywów portretowych — Ampolfilikatorzy Pracownia radjoamatora część II. — Pracownia radjoamatora część IV. — Zwierciadła Herzta — Galwanometr zwierciadłowy Aparat do elektrolizy — Sanecki sterowe Budowa latawca — Elektryczny aparat do kopjowania klisz — Camera obscura — Prasa hydrauliczna — Generator pr. zmiennego

Cena każdej książki 40 gr.

Na przesyłkę książki doliczyć i przesłać należy 10 groszy Książki wysyłamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądże wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów przekazem rozrachunkowym

Zamówienia przesłać należy —  
ZAKŁADY GRAFICZNE I WYDAWNICZE

WIKTORA KULERSKIEGO - GRUDZIĄDZ

## Luksusowy komplet



ozdób choinkowych najtaniej kupisz tylko bezpośrednio z naszej fabryki Komplet zawiera przeszło 100 sztuk przepięknych, tęczowych ozdób szklanych, girlandy złote i srebrne, gwiazdki, rusalki, 22 złociste anioły ze św. Mikołajem w płaszczu z gronostajów, włosy anielskie, nici złote i srebrne, zimne ognie, świeczki Lichtarzyki, śnieg, wielki reflektor o czarodziejskim blasku na wierzchołek choinki i wiele innych pięknych ozdób. Cena kompletu: Gat. „Prima“ zł. 6.45. Gat. „Luxus“ zł. 7.95. Gat. Najwyższy — wykwintny zł. 9.85. Do każdego kompletu dodajemy bezpłatnie książkę: ZBIOR KOŁAND dla uprzyjemnienia wieczoru wigilijnego. Wysyłamy pocztą w skrzynce w bezpiecznym opakowaniu. Adres: Fabryka „PERFEKTWATCH“ Warszawa, pl. Napoleona, skr. 453 G.

### Agencji

do sprzedaży kos wiedeńskich po wsiach poszukiwani. Zgł. z zyciorysem adresować: Warszawa, skrytka nr. 766

### Drobne ogłoszenie

jest najtańszem pośrednikiem pomiędzy sprzedającym a kupującym, poszukującym mieszkania a odnajmującym, poszukującym pracy a pracodawcą i odwrotnie, jak wogóle najkorzystniejszym środkiem wszelkiej reklamy.



FABR. CHEM. FARM. AP. KOWALSKIE WARSZAWA



### OGŁASZAJCIE

W GAZECIE  
GRUDZIĄDZKIEJ